

*Bigarren Lehendakarioordea eta Ekonomia, Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicepresidente Segundo y Consejero de Economía, Trabajo y Empleo*

AGINDUA, 2026KO OTSAILAREN 19KOA, BIGARREN LEHENDAKARIOEDE ETA EKONOMIA, LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUARENA. HONEN BIDEZ BERMATZEN DA EUSKO JAURLARITZAKO HEZKUNTZA SAILAREN MENDEKO ZUZENEKO KUDEAKETAKO ESKOLA-JANTOKIETAKO KOLEKTIBITATE-ENPRESEK KOMUNITATEARI EMATEN DIZKIOTEN FUNTSEZKO ZERBITZUEI EUTSIKO ZAIELA 2026KO OTSAILAREN 24, 25 ETA 26RAKO DEITUTAKO GREBAN

LAB sindikatuak greba deitu du 2026ko otsailaren 24, 25 eta 26rako, otsailaren 24ko 0:00etan hasita eta otsailaren 26ko 23:59an amaituta, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren mendeko zuzeneko kudeaketako eskola-jantokietan kolektibitate-enpresatan lan egiten duten langileentzat.

Bestalde, ELA sindikatuak greba deitu du 2026ko otsailaren 24, 25 eta 26an, lanaldi osoan, Hezkuntza Sailari lotutako jantokietan Eusko Jaurlaritzaren zuzeneko kudeaketako araubidean lan egiten duten enpresetako langileentzat.

Greba-deialdiaren helburua Lan Agintaritzari bidalitako jakinarazpenean dago jasota. Jakinarazpen hori hasitako espedientean dago.

Espainiako Konstituzioaren 28.2 artikulua langileen greba egiteko eskubidea onartzen du, langileek beren interesak defenda ditzaten, horixe baita egungo zuzenbide estatu sozial eta demokratikoak oinarri dituen funtsezko eskubideetako bat. Konstituzioak, beraz, berdin babesten ditu greba-eskubidea eta beste zenbait eskubide garrantzitsu, hala nola bizia, osotasun fisikoa eta osasuna. Hain zuzen, Konstituzioak bete-betean babesten ditu, bai eskubide horiek guztiak, baita greba egiteko eskubidea ere.

Beraz, greba egiteko eskubidea erabiltzeak talka egin dezakeenez herritarren gainerako oinarrizko eskubideekin, Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatutakoarekin bat etorritik, ezinbestekoa da neurri egokiak hartzea komunitatearentzako funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko, ez dadin edukirik gabe geratu gatazkan dauden oinarrizko eskubideetako bat bera ere.

Argi dago oinarrizko eskubideak murrizten dituen edozein neurriren konstituzionaltasuna proportzionaltasun-printzipioak zehaztu behar duela, eta printzipio hori gainditu egiten dela neurriak Konstituzio Auzitegiak ezarritako hiru betekizun edo baldintza betetzen ez baditu (122/1990 KAE, 123/1990 KAE, 8/1992 KAE eta 123/2003 KAE):

1. Egokitasun-judizioa. Haren aplikazioak proposatutako helburua lor dezake.
2. Premia-judizioa. Egoera ikusita, ez dagoela neurri egokiagorik eraginkortasun bereko helburu hori lortzeko.

3. Proportzionaltasun-judizioa. Emandako neurria edo konponbidea haztatua edo orekatua izatea, haren aplikaziotik interes orokorrerako onura edo abantaila gehiago eratortzen direlako gatazkan dauden beste ondasun edo balore batzuei kalteak baino.

Gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak ematen direla ziurtatzeak muga bat dakar greba-eskubidea egikaritzeko; hori dela eta, beharrezkoa eta ezinbestekoa da jokoan dauden interesen artean haztapen bat ezartzea. Hala, grebalarien eskubidea mugatu egin beharko da – amore eman beharko du, Konstituzio Auzitegiaren hitzetan –, baldin eta grebaren bidez beren interesak defendatzeak kalte larriagoa eragiten badio edo eragin badiezaioke funtsezko zerbitzua emateko eskubidearen hartzaileari edo titularrari, beren aldarrikapenen edo asmoen arrakastarik ezak baino. Horretarako, hizpide dugun greba-deialdiaren ezaugarri zehatzak hartu beharko dira kontuan.

Funtzio-eremuari dagokionez, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren mendeko zuzeneko kudeaketako eskola-jantokietarako zerbitzuak ematen dituzten kolektibitate-enpresetako langileei eragiten die grebak.

Denbora-eremuari dagokionez, 2026ko otsailaren 24an, 25ean eta 26an deitutako greba da, hau da, grebak ondoz ondoko hiru egun osori eragiten die.

Eskola-jantokiei dagokionez, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak emandako azken datuen arabera, greba-deialdiak kalte larriak eragin diezazkieke 83.133 ikasleri, 563 jantokietan banatuta. Gutxi gorabehera 5.000 langilek prestatzen dituzte zerbitzuak jantokietan.

Jantokietan ondorengo zerbitzuak ematen dira: batetik, menuak prestatu, banatu eta officeko lanak egitea, eta, bestetik, jantokiko begirale-zerbitzua ematea. Nahiz eta kolektibo bakoitzak egiten dituen zereginak berdinak izan hezkuntza-maila guztietarako; aldea dago ikasleek adinaren arabera behar duten arreta-mailan (zenbat eta gazteagoa izan, orduan eta arreta-maila eta laguntza handiagoa behar dute) edo beste inguruabar batzuetan, hala nola hezkuntza berezian. Kolektibo horiek integratzeko gaur egungo joeraren barruan, badira hezkuntza bereziko gela egonkorak eta gela «arruntak». Gela horietan eskolatzen diren ikasleek desgaitasuna izaten dute edo mendekotasun maila altuak; laguntza orokorra behar dute, arreta oso indibidualizatua eta baliabide trinkoak eta jarraituak. Hori guztia kontuan hartu beharko da gutxieneko zerbitzuak ezartzean.

Bestalde, besteak beste, bizitzeko, osotasun fisiko eta moralerako, hezkuntzarako eta lanerako eskubide konstituzionalak, Konstituzioaren 15, 27 eta 35.1 artikuluetan eta Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioaren 18. artikuluan jasotzen dira. Espainiako Estatuak honen bidez berretsi zuen: 1990eko azaroaren 30eko berrespen-agiria, Haurren Eskubideei buruzko 1989ko azaroaren 20ko Konbentzioarena, Nazio Batuen Batzar Nagusiak onartua. Botere publikoek bermatu behar dituzte eskubide horiek, prebentzio-neurrien eta beharrezko zerbitzuak emango direla ziurtatzeko neurrien bidez, eta, beraz, grebarako eskubidearen bidezko egikaritzaren aurrean ezin dira babes egokirik gabe geratu. Babes horrek, bestalde, ezin du inola ere greba-eskubidea edukiz hustu, Konstituzio Auzitegiaren doktrinari jarraikiz beraren aplikazioa betiere mugatua izan behar baita.

Zerbitzu horiek funtsezkoak dira, ukitutako eskubideak ere funtsezkoak direlako — hezkuntza eta haurren eta nerabeen babes eta garapen integralarekin zerikusia duten eskubideak—. Horrela jasotzen da Estatuaren araudian: 1/1996 Lege Organikoa, urtarilaren 15ekoa, Adingabearen Babes Juridikoari buruzkoa eta Kode Zibila eta Prozedura Zibilaren Legea partzialki aldatzen dituen. Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan, berriz, hemen jasotzen da: 3/2005 Legea, otsailaren 18koa, Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babestekoa. Jurisprudentziak berretsitako alderdiak, Auzitegi Gorenaren aurreko aginduetan behin eta berriz adierazitakoak: Auzitegi Gorenaren 1994ko maiatzaren 20ko epaia, eta Auzitegi Gorenaren 2009ko apirilaren 14ko epaia. Epaia horietako lehenak honako hau ezartzen du: «ikasleei eguerdian bazkaria erabat kentzeak osasunerako eta hezkuntzarako eskubide konstituzionalak urratzen ditu». Era berean, Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiak, lurralde-deialdien aurrean, funtsezko izaera hori aitortu du (ikus 2010eko abenduaren 22ko eta 2011ko urtarilaren 13ko epaiak).

Gutxieneko zerbitzuak zehaztean, honako hauek haztatu beharko dira: eskola-jantokiak izaera sozioedukatiboa, jantokirik gabe geratzen diren ikasleek behar duten arreta integrala, grebaren lurraldetasuna (horrek Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren mendeko zuzeneko kudeaketako eskola-jantokiak dituzten ikastetxe guztiei eragiten die) eta denbora-eremua (ondo ondo hiru lanaldi).

Kontuan hartu beharreko beste kontu bat da deialdia ohiko lanaldian egiten dela, eta horietan ikasleen ohiko bertaratzea aurreikus daitekeela, beste lanaldietan ez bezala, horietan hezkuntzako profesionalen grebak edo greba orokorrak egiten baitira.

Halaber, aurreko deialdietan emandako Funtsezko Zerbitzuen Aginduetan ohikoa den bezala, hezkuntza-etaparen araberrako desberdintasunak ezarri behar dira.

Beraz, jantoki-zerbitzua bermatuko da: erraz egiteko moduko elikagaiak prestatuko dira, seguruak eta alergia- eta intolerantzia-egokituak, bai ikastetxeetan bertan, bai ikastetxeek azpikontrataturako enpresen sukalde nagusietan. Azken kasu horretan, bermatu egin beharko da haien banaketa. Horretarako, egokitzat jotzen da greba honetan gutxieneko zerbitzu gisa ezartzea sukaldeko langileen %10 egon behar duela.

Era berean, jantokiak muntaketa, mahaia jasotzea eta garbitzea bermatuko da. Zeregin horretarako egokitzat jotzen da gutxieneko zerbitzu gisa ezartzea officeko langileen %10 egon behar duela.

Bestalde, begiraleek egiten dituzte zaintza eta laguntza jarduerak dagokienean, argi dago funtsezkoa dela bi eta hiru urteko haurren eta premia bereziak dituzten ikasleen jantoki-zerbitzua artatzea; kolektibo bereziki kalteberak dira, eta modu pertsonalizatuan eman behar zaie elikadura espezifiko eta egokia. Oinarritzko eskubideak bermatzeko gutxieneko zerbitzuak finkatzeko arrazoiak dira: adin txikikoak direla (2 eta 3 urte), autonomia falta dutela eta arreta eta zaintza handia eta integrala eman behar zaiela. Horretarako, sukaldeko langileen, office-langileen eta begiraleen laguntza ezartzen da gutxieneko zerbitzu gisa, bertaratze-ratio hauetan: 2 urteko taldean, bederatzi haurreko talde bakoitzeko begirale bat egon behar da, eta, 3 urteko taldean, hamabost haurreko talde bakoitzeko begirale bat.

Aurreko greba-deialdietan gertatutakoaz gain, ikusi da Haur Hezkuntzako kolektiboaren barruan 4 eta 5 urteko haurrek mendetasun-maila handia dutela. Haur horiek arreta egokia jasotzen ez badute (normalean arreta handia behar izaten da), ez dute jaten, edo, jatekotan, ez dute egokiro jaten, higieneari eta osasungarritasunari dagokienez; beraz, zaintzarik eta arretarik ez badago, arriskuan jartzen da osasunerako oinarritzko eskubidea, baita osotasun fisikorako eskubidea ere. Era berean, ikusi da mendekotasun-maila hori Lehen Hezkuntzako lehen mailako ikasleen artean ere gertatzen dela; izan ere, 6 eta 7 urte bitarteko adina dute, eta Haur Hezkuntzako bigarren zikloko (4 eta 5 urte) ikasleen antzeko zaintza- eta laguntza- premiak dituzte. Gainera, gatazkak kudeatzeko premiak planteatzen dituzte.

Ondorioz, kolektibo hori babesteko, begiraleen kategorian gutxieneko zerbitzu batzuk ezarri behar dira, eta, horretarako, langileen lan-kargak eta haurrek behar duten arreta hartu beharko dira kontuan.

Horretarako, egokitzen jotzen da orain arte ezartzen ziren gutxieneko zerbitzuak pixka bat handitzea, eta greba honetan gutxieneko zerbitzu gisa ezartzea begiraleen %15 egon behar duela, adin horretako ikasleek janaria jan dezaten bere osasuna eta osotasun fisikoa arriskuan jarri gabe.

Gutxieneko gainerako zerbitzuei dagokionez, 2019ko martxoaren 13ko Aginduan ezarri zirenak ezarri dira. Gutxieneko zerbitzu horiek Eusko Jaurlaritzaren mendeko zuzeneko kudeaketako eskola-jantokietan zerbitzuak ematen dituzten kolektibitate-enpresetan 2019ko martxoaren 20an, 21ean eta 22an deitutako grebaren ondorioz ezarritakoak dira. Ondoren, 2020ko irailaren 14ko Agindua eman zen, 2020ko irailaren 15erako deitutako unibertsitatez kanpoko euskal hezkuntza-sistemaren greba orokorrean gutxieneko zerbitzuak ezartzeko, eta 2020ko urriaren 20ko Agindua, 2020ko urriaren 21ean, 27an eta 29an deitutako grebarako, ikastetxe publikoetako eta itunpeko ikastetxeetako jantokietako enpresa azpikontratistek ematen dituzten zerbitzuetarako. Eskola-jantokiei dagokionez, bi aginduetan orain arteko gutxieneko zerbitzu berberak ezarri ziren, COVIDaren egoeragatik garbiketari dagokiona izan ezik. Bi Aginduen aurka errekurtoa jarri zen Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusian (administrazioarekiko auzi-errekurtsoen zk.: 925/2020 eta 1035/2020, hurrenez hurren) eta, bietan, administrazioarekiko auzien salak ezetsi egien zituen 2021eko martxoaren 2ko 93/2021 eta 2021eko martxoaren 26ko 126/2021 epaien bidez aurkeztutako errekurtsuak, zeinetan adierazi zuen eskola-jantokietarako ezarritako gutxieneko zerbitzuak zuzenbidearen arabera zirela.

Bai EAEko gizarte-ekimeneko hezkuntza-sektorean 2024an eta duela gutxi 2026an deitutako grebetan, bai sukaldaritza-eta garbiketa-zerbitzua ematen duten Hezkuntza Saileko lan-kontratadun langileentzat deitutako grebetan, 2022an eta 2023an, zenbait agindu eman dira agindu honetan finkatzen diren gutxieneko zerbitzu berdinak edo antzekoak ezartzeko.

Azkenik, Bizkaiko ostalaritzaren sektorean 2023an eta Gipuzkoakoan 2024an deitutako grebetan ere jardun da eskola-jantoki publiko zein pribatuetan zerbitzuak ematen dituzten kolektibitate-enpresei eraginez.

Deialdi horiek guztiek antzekotasunak dituzte hizpide dugunarekin, bai lurralde- eta denbora-eremuan, bai eragindako pertsonen kolektibo- enpresei, grebarekin bat egin duten

pertsonei eta ikasleei- dagokienez, eta deialdi horietarako emandako aginduak gutxieneko zerbitzuak finkatzeko premisa juridikoa ez badira ere_ aurrekari horiek aukera ematen dute egiaztatzeko deialdi horietako gutxieneko zerbitzuek ezarritako babesek Konstituzioak babesten dituen eskubide eta ondasunetan —grebarakoa barne— eragin dituzten ondorio positiboak edo negatiboak, agindu honek babestu nahi dituenak. Horregatik, Agindu honek eutsi egiten die orduan emandako gutxieneko zerbitzuei.

Gobernu Agintaritzari gai honetan eskumen eksklusiboa esleitzeak bermatu nahi du greba-eskubidearen erabilerak izan behar dituen mugak Zuzenbidearen arabera baino ezin izango direla ezarri, oinarritzko beste eskubide batzuk betetzera bideratutako funtsezko zerbitzu jakin batzuei eustearren, eta gobernatzeko erantzukizuna eta ahala duenak bakarrik.

Horregatik, Lan Harremanei buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege Dekretuaren 10.2 artikuluan aipatzen den prozedura bideratu da, eta entzunaldia eman zaie idatziz alderdi ukituei —sindikatuari, enpresa-elkarteari, enpresei eta Hezkuntza Sailari—, Jaurlaritzaren proposamenaren eragina jasango duten zerbitzuei eta langileei buruzko proposamenak egin ditzaten.

Lan eta Enplegu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen azaroaren 5eko 323/2004ko Dekretuaren 3. artikulua titularrari esleitzen dizkio ekainaren 23ko 18/2024 Dekretuak (Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioako sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta horien egitekoak eta jardueran arloak finkatzen dituen) lan-legeria betearaztearen arloan bereganatutako eskumenak. Zehazki, 2.j) atalaren arabera, zerbitzu publikoak edo premia bizia eta atzeraezina duten zerbitzuak ematen dituzten enpresa, erakunde eta instituzioei eragiten dieten greba-eskubidea egikaritzen den kasuetan, erkidegoaren funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela bermatzeko behar diren bermeak ezartzeko eskumena dagokio, ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuak eskuordetutako eskumena.

Horregatik guztiagatik, Bigarren Lehendakariordeak eta Ekonomia, Lan eta Enpleguko Sailburuak, Eusko Jaurlaritzaren ordezkaritza hartuta, honako hau

EBAZTEN DU:

LEHENA.- Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren mendeko zuzeneko kudeaketako eskola jantokietako kolektibitate-enpresetan 2026ko otsailaren 24, 25 eta 26rako, lanaldi osoan, zerbitzuak ematen dituzten langileen greba eskubidea baliatzeko, jarraian adierazten diren gutxieneko zerbitzuak mantendu beharko dira:

1.- Jantoki-zerbitzua bermatuko da: erraz egiteko moduko elikagaiak prestatuko dira, seguruak izan beharko dira eta alergietara eta intolerantziara egokituak egon beharko dira, bai ikastetxeetan bertan, bai ukitutako enpresen sukalde nagusietan. Azken kasu horretan, bermatu beharko da janaria ikastetxeetan banatuko dela. Aurreko eginkizunak sukaldeko langileen %10ek beteko dituzte. Baina %10 hori pertsona bat baino gutxiago bada, pertsona horrek gutxieneko zerbitzu horiek egin beharko ditu.

2.- Erabili eta botatzeko materiala erabili beharko da, ikasleei janaria emateko.

3.- Jantokiaren muntaketa, mahaian jasotzea eta garbiketa langileen %10 egin beharko du. %10 pertsona bat baino gutxiago bada, ezarritako gutxieneko zerbitzua eman beharko du.

4.- Langile horien lanaldian, ikasleei arreta emateko eta jantokiak irekita mantentzeko, goizeko eskolak amaitzen direnetik arratsaldeak hasi arte, begirale kopuru hau ezartzen da, hezkuntza-ziklo eta -etapen arabera:

3.1. Haur Hezkuntzako ikasleak (1. zikloa: 2 eta 3 urte):

- 2 urte dituzten haurren ikasgeletan, begirale bat bederatzi bazkaltiarreko talde bakoitzeko.
- 3 urte dituzten haurren ikasgeletan, begirale bat hamabost bazkaltiarreko talde bakoitzeko.

3.2. Haur Hezkuntzako ikasleak (2. zikloa: 4 eta 5 urte) eta Lehen Hezkuntzako lehen mailako ikasleak:

- Ikastetxeko begiraleen % 15. Baina % 15 hori pertsona bat baino gutxiago bada, pertsona horrek gutxieneko zerbitzu horiek egin beharko ditu.

3.3. Hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak, halakorik balego: elikadura-beharrak asetzeko ezinbestekoa den gutxieneko begirale-kopurua.

BIGARRENA.- 1. Gerta daiteke gutxieneko zerbitzuak betetzeko garaian greba egitera deitutako langileak eta greba egitera deitu gabekoak elkartzea; kasu horretan, agindu honetan finkatutako ehunekoak kalkulatzeko, ohiko moduan lan horiek betetzen dituzten bi kolektibo horietako langileen guztirakoa hartuko da kontuan. Greba egiteko deitu diren langileen artean, zerbitzu horiek greba ez egitea erabakitzen duten langileek emango dituzte, ahal izanez gero.

2. Langileen ordezkariari entzun eta gero, enpresen zuzendaritzak esleituko ditu langileek bete beharreko eginkizunak. Nolanahi ere, aurreko artikuluan eta indarrean dauden legeetan ezarritako mugak errespetatu beharko ditu.

HIRUGARRENA.- Adierazitako zerbitzuak aldatu ahal izango dira, dagozkion administrazio-izapideak egin ondoren, grebaren iraupenaren arabera edo arrazoi higienikoek, biosanitarioek edo gerora sortutako bestelako aparteko arrazoiek hala eskatzen dutenean.

LAUGARRENA.- Agindu honen aurreko apartatuetan bildutako gutxieneko zerbitzuak ezin izango dira aldatu horiek egiteko izendatuta dauden langileen aldaketen edo lanuzteen ondorioz. Halakorik gertatuz gero, legez kontratatzat joko dira eta horiek egiten dituztenak izango dira erantzule, eta erantzukizuna eskatuko zaie indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera.

BOSGARRENA.- Aurreko artikuluetan xedatutakoa gorabehera, greba egiten duten langileen eskubideak, grebari buruzko araudiak aitortzen dituenak, ez dira inola ere murriztuko, ezta grebarako deia egin dutenen eskakizunen izapidetzea eta ondorioak mugatuko ere.

SEIGARRENA.- Jakinarazten den egunean jarriko da indarrean agindu hau.

ZAZPIGARRENA .- Agindu honen berri eman behar zaie interesdunei, urriaren 1eko 39/2015 Legeak (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearenak) 40. artikuluan xedatutako moduan; halaber, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 123. eta 124. artikuluetan aurreikusitakoari jarraiki, agindu honen aurka aukerako berraztertze errekurtsua aurkez daiteke organo honetan, hilabeteko epean agindua jakinarazi eta biharamunetik hasita.

Era berean, ebazpenak administrazio-bidea agortzen duenez, horren aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsua jarri ahal izango da Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusian, ebazpena jakinarazten denetik 2 hilabeteko epean, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen uztailaren 13ko 29/1998 Legean xedatutakoaren arabera.

MIGUEL TORRES LORENZO

**BIGARREN LEHENDAKARIORDEA ETA
EKONOMIA, LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUA**